

राष्ट्रिय विपद् बुलेटिन

मासिक

अंक: ०५

२०७९ भदौ

नेपाल संवत् १९४२ जैलाथ

August 2022

Website: www.bipad.gov.np/np/

विपद् व्यवस्थापन कोष परिचालित विपद् जोखिम सम्बन्धी तत्काल गर्नुपर्ने कार्यमा खर्च गर्न सकिने

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणमा रहने केन्द्रीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि, २०७९ लाई स्वीकृति दिएको छ ।

गृहमन्त्री एवं विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिका अध्यक्ष बालकृष्ण खाणको अध्यक्षतामा साउन २० गते बसेको समितिको १४ औं बैठकले कार्यविधि स्वीकृत गरेको हो ।

कार्यविधि स्वीकृत भएसँगै अब प्राधिकरणले कार्यकारी समितिबाट पारित भएका विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् पूर्वतयारी एवं विपद् प्रतिकार्य र राहत सम्बन्धी तत्काल गर्नुपर्ने अत्यावश्यक कार्यहरूका लागि कोषमा रहेको रकम सम्बन्धित निकायमा पठाउन सक्नेछ ।

त्यसैगरी, कार्यविधिले परिभाषित गरेका विपद्पछिको पुनर्लाभ, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यमा पनि कोषको

रकम परिचालन गर्न मिल्नेछ ।

कार्यविधिमा कोषको रकम खर्च गर्ने क्षेत्र र प्रक्रियाबारे विस्तृतमा उल्लेख गरिएको छ ।

कोषमा नेपाल सरकार, निजी तथा व्यवसायिक प्रतिष्ठान, संघसंस्था, विदेशी सरकार तथा नागरिक, अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था, मानवीय सहायता समूहबाट प्राप्त अनुदान तथा ऋण स्वरूप प्राप्त रकम जम्मा गर्न सकिनेछ । यद्यपि, विदेशी सरकार, व्यक्ति वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्थाबाट सहयोग,

अनुदान वा ऋण स्वीकार गर्नुअघि प्राधिकरणले अर्थ मन्त्रालयको पूर्वसहमति लिनुपर्नेछ ।

कोषको रकम विपद् प्रतिकार्यका लागि बढीमा ३० प्रतिशत र विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, पुनर्लाभ, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाका लागि बढीमा ७० प्रतिशत खर्च गर्न मिल्ने प्रावधान कार्यविधिमा उल्लेख छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २२ मा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा

व्यवस्थापन प्राधिकरणमा केन्द्रीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन कोष रहने व्यवस्था गरेको छ भने विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम १० मा कोष संचालन सम्बन्धी नियम छ ।

प्राधिकरणमा रहेको विपद् व्यवस्थापन कोषमा प्रधानमन्त्री प्राकृतिक विपद् सहायता कोषबाट केही समयअघि एक अर्ब रुपैयाँ प्राप्त भएको छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्को २०७७ चैत्र २६ गते बसेको बैठकले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र नियमावली, २०७६ बमोजिमको विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि तर्जुमा गर्न निर्णय गरेको थियो ।

विपद् सामूहिक उद्धार एम्बुलेन्सलगायत खोज तथा उद्धार उपकरण हस्तान्तरण

काठमाडौं, साउन ७

माननीय गृहमन्त्री बालकृष्ण खाणले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले व्यवस्थापन गरेका विपद्मा प्रयोग हुने एम्बुलेन्स तथा उपकरण सशस्त्र प्रहरी बललाई हस्तान्तरण गर्नुभएको छ ।

हस्तान्तरण भएका सामग्रीमा आठवटा

विपद् सामूहिक उद्धार एम्बुलेन्स (Mass Casualty Evacuation Ambulance) छन् । यी एम्बुलेन्समा भेन्टिलेटर, अल्ट्रासाउण्ड मेसिनलगायत 'ए क्लास' को एम्बुलेन्समा हुने सबै खालका उपकरण (Critical care facilities) जडान गरिएका छन् । यसमा ६ वटा बेड छन् भने केहीलाई कुर्सिमा राखेर उपचार गर्न सकिन्छ ।

यी नेपालमै पहिलो विपद् सामूहिक उद्धार एम्बुलेन्सहरू हुन् । यी एम्बुलेन्समा सिस्टिभि क्यामेरा जडान गरिएकाले टाढा रहेका विशेषज्ञ डाक्टरहरूले समेत उपचारमा गाइड गर्न सक्छन् ।

मोबाइल अस्पतालका रूपमा समेत प्रयोग गर्न सकिने यी साधनहरू सातवटा प्रदेशमा १-१ वटाका दरले वितरण गरिनेछ भने एउटा काठमाडौं उपत्यकामा रहनेछ ।

त्यस्तै, गृहमन्त्री खाणले थप आठ वटा 'ए क्लास एम्बुलेन्स' हरु पनि सशस्त्र प्रहरी बललाई हस्तान्तरण गर्नुभयो । यी एम्बुलेन्स सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालद्वारा संचालित नेपाल एपिएफ अस्पतालसँगको समन्वयमा संचालन हुनेछन् । सातवटा

प्रदेशमा १-१ वटाका दरले वितरण गरिनेछ भने एउटा काठमाडौं उपत्यकामा रहनेछ ।

त्यसैगरी, भूकम्प, पहिरो, आगलागी, वन डढेलो तथा बाढीजस्ता विपद्का घटनापछि खोज तथा उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने ६२ प्रकारका खोज तथा उद्धार (Search and Rescue) का उपकरणहरू पनि हस्तान्तरण गरिएका छन् ।

सोही अवसरमा राष्ट्रिय अपाङ्ग कोषसँगको सहकार्यमा खरिद गरिएको अपाङ्गता सहायता सामग्रीहरू राष्ट्रिय अपाङ्ग कोषलाई हस्तान्तरण गरिएको छ । ती सहायता सामग्रीमा हिलचेयर, कृत्रिम हातखुट्टा (Prosthetic) लगायतका १५९ प्रकारका सामग्री छन् ।

हस्तान्तरण गर्न आयोजित कार्यक्रममा मन्त्र्य राख्दै गृहमन्त्री बालकृष्ण खाणले सबै सामग्री सम्बन्धित ठाउँमा पुर्याउन र

(बाँकी पृष्ठ २ मा...)

विपद् व्यवस्थापनमा सम्पूर्ण शक्ति केन्द्रित गर्न गृहमन्त्री खाणको निर्देशन

काठमाडौं, साउन २०

गृह मन्त्री बालकृष्ण खाणले प्रभावकारी तयारी, सूचना तथा समन्वयले यस वर्ष मनसुनजन्य विपद्का घटनाहरूमा जनधनको क्षति कम भएको बताउँदै आगामी दिनमा जनधन जोगाउन विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा सम्पूर्ण शक्ति केन्द्रित गर्नुपर्ने बताउनुभएको छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको अध्यक्षसमेत रहनुभएका मन्त्री खाणले समितिको आज बसेको १४ औं बैठकमा भन्नुभयो, 'पूर्वतयारीका कारण नोक्सानी घटेको छ । तर, मनसुन अझै बाँकी रहेकोले थप सतर्कता अपनाउन र राहत तथा उद्धारका लागि तयारी अवस्थामा बस्न सबै निकाय

परिचालन हुनुपर्ने दायित्व रहेको छ ।'

मन्त्री खाणले ७७ वटै जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूलाई बाटो अबरुद्ध हुने लगायतका घटनामा सबै सरकारी तथा सुरक्षा निकाय एवं सरोकारवाला संस्थासँग एकीकृत रूपमा काम गर्न निर्देशन दिएको पनि जानकारी दिनुभयो ।

बैठकमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्री राजेन्द्रप्रसाद श्रेष्ठ, सहरी विकास मन्त्री मेटमणि चौधरी र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री भवानीप्रसाद खापुङले विपद्बाट प्रभावित समुदायको उद्धार र राहतमा कुनै कमी हुन नहुने धारणा व्यक्त गर्नुभयो । बैठकमा विभिन्न मन्त्रालयका सचिवहरूको पनि उपस्थिति थियो ।

बैठकमा नेपाल प्रहरीका महानिरीक्षक धीरजप्रताप सिंह, सशस्त्र प्रहरी बलका महानिरीक्षक राजु अर्याल, नेपाली सेनाका उपरथी याम प्रसाद ढकाल, जल तथा मौसम विज्ञान विभागका महानिर्देशक कमल राम जोशी, जलस्रोत तथा सिंचाइ विभागका महानिर्देशक सुशील चन्द्र आचार्य, सडक विभागका महानिर्देशक अर्जुनजंग थापा, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका निमित्त सचिव डा. श्यामसुन्दर यादवले उदयपुरको

सप्तकोशी बाढीलगायतका मनसुनजन्य विपद्का घटनाहरूका सन्दर्भमा आफ्नो निकायले गरिरहेका कार्य तथा तयारीबारे जानकारी गराउनुभयो ।

नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका उपनिर्देशक रुद्र अधिकारीले सप्तकोशी बाढीबाट उदयपुरको वेलका नगरपालिकाका प्रभावितलाई उपलब्ध गराइएको राहतबारे जानकारी गराउनुभयो ।

मनसुन प्रतिकार्य कमाण्ड टोलीका संयोजक एवं गृह मन्त्रालयको विपद् तथा द्वन्द्व व्यवस्थापन महाशाखा प्रमुख प्रदीप कोइरालाले मनसुन सुरु भएपश्चात् विपद्का घटनामा परी ३५ जनाको मृत्यु भएका जानकारी दिँदै सप्तकोशीमा पानी कम भएकोले वेलका नगरपालिकाको अवस्था सामान्य हुँदै गएको बताउनुभयो ।

सप्तकोशी बाढी प्रभावितको उद्धार, राहतका लागि सहयोग

काठमाडौं, साउन १८

सप्तकोशी नदी उदयपुरको दक्षिण पश्चिम तटीय क्षेत्रका बस्तीमा पस्दा प्रभावित भएका नागरिकहरूको उद्धार र राहत वितरण कार्य जारी रहेको छ । बुधबार बिहान सप्तकोशी नदीको एउटा भंगालो उदयपुरको वेलका नगरपालिकाको दुम्रीबोटबाट तटबन्ध फुटाउँदै बस्तीतिर पस्दा वेलकाका १, २, ३, ८ र ९ वडाका करिब १५ सय घरपरिवार प्रभावित भएका छन् ।

साँझसम्म बाढीबाट प्रभावित करिब एक हजार घरपरिवारको उद्धार गरी सुरक्षित स्थलमा सारिएको राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणद्वारा प्रकाशित प्रेस नोटमा जनाइएको छ । प्रवक्ता डा. डिजन भट्टराईद्वारा जारी नोटमा हालसम्म कुनै मानवीय क्षति नभएको र स्थानीय साधनस्रोत प्रयोग गरेर तटबन्ध कस्ने काम भइरहेको जनाइएको छ ।

बाढी गलगतै गृहमन्त्री बालकृष्ण खाणले उक्त बाढीबाट प्रभावित नागरिकलाई स्थानान्तरण, राहत र उद्धारको तत्काल व्यवस्थापन गर्न, अस्थायी बासस्थान निर्माण, उद्धार, राहत र घाइते भएको भए उपचारमा कुनै कमी हुन नदिन निर्देशन दिनुभएको थियो ।

उद्धार गरिएका नागरिकहरूको आवश्यक व्यवस्थापनका लागि टेन्ट तथा अन्य बन्दोबस्तीका सामान पठाउने क्रम जारी रहेको प्राधिकरणले जनाएको छ ।

(बाँकी पृष्ठ ४ मा...)

विपद् सामूहिक उद्धार एम्बुलेन्स...

जनधनको क्षति कम गर्न खोज तथा उद्धारमा सदुपयोग गर्न निर्देशन दिनुभयो । गृहसचिव टेकनारायण पाण्डेले मानिसको जीवन जोगाउन एम्बुलेन्स तथा उपकरणहरू महत्वपूर्ण हुने धारणा राख्नुभयो ।

प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलको एम्बुलेन्स तथा उपकरणहरूको व्यवस्थाले नेपालमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धि भएको उल्लेख गर्दै यसबाट खोज तथा उद्धारमा ठूलो प्रभाव पर्ने बताउनुभयो ।

सशस्त्र प्रहरी बलका महानिरीक्षक राजु अर्यालले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणबाट बेलाबेला प्राप्त उपकरणहरूले बलको खोज तथा उद्धार क्षमता अभिवृद्धि भएको उल्लेख गर्नुभयो ।

प्राधिकरणका सहसचिव अनिता निरौलाले नेपाल सरकारले पहिलोपटक आफ्नो स्रोतबाट यति ठूलो मात्रामा विपद् पूर्वतयारीका साधन तथा उपकरण खरिद गरेको जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रममा नेपाल प्रहरीका महानिरीक्षक धिरज प्रताप सिंह, उद्योग बाणिज्य महासंघका उपाध्यक्ष चन्द्र ढकाल, राष्ट्रिय अपांग कोषका अध्यक्ष डेकराज भट्टराई लगायतको उपस्थिति थियो ।

आठ वटा 'ए क्लास एम्बुलेन्स' तथा ६२ प्रकारका खोज तथा उद्धार उपकरण नेपाल सरकारको बजेट स्रोतबाट व्यवस्थापन भएको हो ।

विपद् सामूहिक उद्धार एम्बुलेन्स र अपांगता सहायता सामग्री विश्व बैंकद्वारा व्यवस्थापन गरिएको Multi Donor Trust Fund (MDTF) को सहयोगमा खरिद गरिएको हो । MDTF मा अमेरिकी सहयोग नियोग (युएसएड), बेलायती सहयोग नियोग (एफसिडिओ), क्यानेडियन एड र स्विस एजेन्सी फर डेभलपमेन्ट एण्ड कर्पोरसनको सहयोग छ ।

विपद् व्यवस्थापन कोष र परिचालन हिरादेवी पौडेल, उप-सचिव

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २२ मा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणमा केन्द्रीय स्तरको विपद् व्यवस्थापन कोष रहने व्यवस्था छ । त्यस्तै, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम १० मा कोष संचालन सम्बन्धी नियम छ । यी व्यवस्था अनुसार प्राधिकरणले तयार गरेको 'विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९' लाई गत साउन २० गते बसेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको बैठकले स्वीकृत गरेको छ ।

कहाँ हुनेछ कोषको रकम खर्च

ऐन, नियम र कार्यकारी समितिबाट अधिकार प्रत्यायोजन भई प्राधिकरणले गर्ने गराउने भनी तोकिएका कार्यमा कोषको रकम खर्च गरिनेछ । ती कार्यमा सम्बन्धित विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा अल्पीकरण गर्न, प्रकोपको निगरानी र नियन्त्रण गर्न तथा कार्यकारी समितिले तोके बमोजिमका विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्यहरू पर्दछन् ।

तत्काल पूर्वसूचना संप्रेषण गर्न, उद्धार सामग्री खरिद गर्न, दुर्घटना बिमा गर्न, हिमनदी तथा हिमताल लगायतको अनुगमन प्रणालीको तत्कालै स्तरोन्नति गर्न, प्रकोपको निगरानी गर्न, राहत सामग्रीको अग्रिम भण्डारणको व्यवस्था गर्न, मानवीय सहायता आधारस्थल र राहत वितरण केन्द्रको स्थापना गर्न लगायतका विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरू गर्न पनि कोषको रकम खर्च गर्न सकिनेछ ।

यसका अलावा विपद् प्रतिकार्य र राहतका साथै विपद्पछिको पुनर्लाभ, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण सम्बन्धी विभिन्न कार्यहरू गर्न पनि कोषको रकम खर्च गर्न कार्यविधिले बाटो खुल्ला गरेको छ । कोषको रकम विपद् प्रतिकार्यका लागि बढीमा ३० प्रतिशत र विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, पुनर्लाभ, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाका लागि बढीमा ७० प्रतिशत खर्च गर्न सकिनेछ ।

पारिश्रमिक, भत्ता र चन्दाको रोक

कार्यविधिले कोषको रकम खर्च गर्न नहुने क्षेत्रहरूको पनि स्पष्ट कितान गरेको छ । कुनै सरकारी वा गैरसरकारी कर्मचारीलाई वा विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीलाई पारिश्रमिक उपलब्ध गराउन, कुनै सरकारी वा गैरसरकारी कर्मचारीलाई वा विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीलाई भ्रमण खर्च वा अन्य त्यस्तै प्रकारको खर्च उपलब्ध गराउन रोक लगाइएको छ । त्यसैगरी, विपद् प्रभावितलाई नगद राहत उपलब्ध गराउन बाहेक कसैलाई आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार वा अनुदान उपलब्ध गराउन पनि पाइने छैन ।

कोषको स्रोत

केन्द्रीय कोषमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम, संघ-संस्था वा व्यक्तिबाट दान, दातव्य वा उपहार स्वरूप प्राप्त रकमका साथै विदेशी सरकार, व्यक्ति वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्थाबाट, सहयोग, अनुदान वा ऋण स्वरूप प्राप्त रकम जम्मा हुनेछ । विदेशी सरकार, व्यक्ति वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्थाबाट, सहयोग, अनुदान वा ऋण स्वीकार गर्नुअघि प्राधिकरणले अर्थ मन्त्रालयको पूर्वसहमति लिनुपर्नेछ ।

यसरी प्राप्त सहायता रकम तत्कालै केन्द्रीय कोषको बैंक खातामा जम्मा गरी सो को विवरण प्राधिकरणले अर्थ मन्त्रालयलाई पठाउनु पर्नेछ । प्राधिकरणले केन्द्रीय कोषको रकम सरकारी कारोबार गर्ने अनुमति प्राप्त बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नुपर्नेछ । यो खाता फ्रिज हुँदैन, निरन्तर चालु रहन्छ ।

“**ऐन, नियम र कार्यकारी समितिबाट अधिकार प्रत्यायोजन भई प्राधिकरणले गर्ने गराउने भनी तोकिएका कार्यमा कोषको रकम खर्च गरिनेछ ।**”

रकम परिचालन प्रक्रिया

प्राधिकरणले कोषको रकमबाट विपद् जोखिम कम गर्न, विद्यमान प्रकोपको अल्पीकरण, पूर्वतयारी वा अग्रिम प्रतिकार्य गर्नुपर्ने भएमा कारण खुलाई प्रस्तावित कामको कार्ययोजना, कार्यान्वयन गरिने विधि, प्रक्रिया र लागत अनुमान तयार गरी कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

जिल्लाको हकमा सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयले प्रस्तावित कामको कार्ययोजना, कार्यान्वयन गरिने विधि, प्रक्रिया र लागत अनुमान तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने हुन्छ ।

नेपाल सरकारले विपद् सङ्कटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरेका ठाउँमा जारी गरेको आदेश बमोजिम भएका कामका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषको रकमबाट खर्च भएको हो भने कार्यकारी समिति अनुमोदन गराउनुपर्छ । यदि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषको रकमबाट खर्च भएको हो भने जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट उक्त खर्च अनुमोदन गर्नु पर्ने हुन्छ ।

नेपाल सरकारले सीमाना र अवधि तोकी विपद् सङ्कटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरेको क्षेत्रमा आपतकालीन खोज, उद्धार तथा राहत कार्यका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा रकम पर्याप्त नभएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले प्राधिकरणसँग रकम माग गर्न सक्छ ।

कोष परिचालनको अपेक्षित प्रभाव

कार्यविधि पारित भएपछि तत्काल आवश्यक पर्ने विपद् पूर्वतयारीदेखि विपद्पछिको पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनासम्मका लागि कोषको रकम परिचालन गर्दा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनका कार्य प्रभावकारी हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको गठनपछि सर्वसाधारणसम्म यस संस्थाबाट ठूलो अपेक्षा छ । अब प्राधिकरणले विपद् जोखिमका अत्यावश्यक कार्यहरूको पहिचान गर्न, आवश्यक पूर्वतयारीका कार्यहरूलाई अगाडि बढाउन एवं व्यवस्थापनका जरुरी कार्यहरू गर्न केही न केही स्रोतको व्यवस्था भएको छ । कोषको परिचालनसँगै नेपालको विपद्को क्षेत्रमा सहयोग गर्न चाहने निजी क्षेत्र, संघ-संस्था, व्यक्ति तथा विदेशी सरकार, संस्था वा व्यक्तिबाट आउने सहयोगलाई एउटै 'बास्केट फण्ड' ल्याएर विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा परिचालन गर्न सहज हुन सक्छ । विपद्को क्षेत्रमा यो नयाँ अभ्यास भएकोले कार्यान्वयनका क्रममा हुने सिकाइले यसलाई संबृद्ध गर्दै लैजाने नै छ ।

“म आगो हुँ । मानिसलाई म नभई हुँदैन । पकाउन र उज्यालोका लागि मेरो आवश्यकता पर्दछ । होसियारीपूर्वक चलाउनु भयो भने म तपाईंको राम्रो साथी हुँ । लापर्वाही गर्नुभयो भने मेरै कारण घर-गोठ, टोल र बस्ती खरानी हुनसक्छ । त्यसैले मलाई प्रयोग गर्दा होसियारी अपनाउनुहोस् है ।”

गृहमन्त्री खाणद्वारा आगलागी भएको गोदामको अवलोकन

काठमाडौं, साउन १

गृहमन्त्री बालकृष्ण खाणले साउन अन्तिम साता आगलागी भएको काठमाडौं प्रदर्शनीमार्गस्थित भृकुटीमण्डपमा रहेको समाज कल्याण परिषद्को गोदामको अवलोकन गर्नुभएको छ ।

अवलोकनका क्रममा गृहमन्त्री खाणले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणमार्फत् राष्ट्रिय अपांगता कोषलाई अपांगता सहायता सामग्री हस्तान्तरण गर्ने बताउनुभयो ।

गृहमन्त्री खाणले भन्नुभयो, 'अपांगता भएका नागरिकका लागि उपयोगी हुने विभिन्न सामग्रीहरू आगोमा जलेर नष्ट हुनु साह्रै दुःखद घटना भयो । प्राधिकरणद्वारा व्यवस्थापन भएका सामग्रीहरू छिट्टै कोषलाई उपलब्ध हुनेछ ।'

प्राधिकरणका कार्यकारी प्रमुख अनिल पोखरेलले कोषसँगको समन्वयमा ती सामग्री शीघ्र उपलब्ध गराइने र सम्बन्धित प्रयोगकर्तालाई हस्तान्तरण गर्नुअघि राख्ने स्थानको व्यवस्था गर्न पनि सहयोग गर्ने बताउनुभयो ।

मल्टी डोनर ट्रस्ट फण्ड (एमडिटिएफ) को अनुदान सहयोगमा ती सामग्री खरिद गरिएका हुन् । फण्डमार्फत् सामग्री खरिद गर्न युएसएड, एफसिडिओ, क्यानेडिएन एड र स्विस एजेन्सी फर डेभलपमेन्ट एण्ड कर्पोरेसनले सहयोग गरेका हुन् ।

असार २९ गते भृकुटीमण्डपस्थित समाज कल्याण परिषद्को गोदाम घरमा आगलागी हुँदा त्यहाँ विभिन्न दाताहरूले दिएका सहायता सामग्री तथा कृत्रिम अंगहरू एवं कोष र परिषद्का पुस्तक तथा कागजातहरू जलेका थिए ।

कोषका अध्यक्ष डेकराज भट्टराईले विभिन्न दाताले दिएका हिलचेयर, बैशाखी, सेतो छडी, वाकर, लौरो, स्पाइनल-ब्रेस, नि-ब्रेस, कृत्रिम हातखुट्टालगायतका अर्थोसिस सामानहरू जलेर नष्ट भएको जानकारी दिनुभयो ।

अवलोकनका क्रममा गृहसचिव टेकनारायण पाण्डे, काठमाडौंका प्रमुख जिल्ला अधिकारी गोविन्दप्रसाद रिजाल, महानगरीय प्रहरी परिसर काठमाडौंका प्रमुख प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक भरतबहादुर बोहोरा लगायतको सहभागिता थियो ।

सप्तकोशी बाढी प्रभावितको...

प्राधिकरणको समन्वयमा बेलायत सरकार र केएर नेपालले विस्थापितहरूलाई खाद्यान्न खरिद गर्न ६ लाख रुपैयाँ तथा सरसफाइका सामान, स्यानिटरी प्याड र आधारभूत सेल्टरका सामग्रीहरूका लागि ११ लाख रुपैयाँ राष्ट्रिय कृषक समूह महासंघमार्फत् उपलब्ध गराउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन् ।

गत असारमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले अपतकालीन नदी बहाव व्यवस्थापनका लागि २० लाख रुपैयाँ वेलका नगरपालिकाको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषमा पठाएको थियो ।

बुधबार नै वेलका नगरपालिका प्रमुख अशोक कार्कीको संयोजकत्वमा तीनै तहका सरकारका प्रतिनिधि, सुरक्षा निकाय र सरोकारवालाहरूबीचको बैठक बसी वेलका र बराहक्षेत्र नगरपालिकाका नगर-प्रमुखहरूको संयोजकत्वमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, वडाध्यक्षलगायत आवश्यकताअनुसार

पदाधिकारी सहभागी हुने गरी खोज, उद्धार, राहत, पुनर्स्थापना तथा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने निर्णय गरेको छ ।

बैठकले नदीले पुर्याएको तथा पुर्याउन सक्ने थप क्षतिको आधिकारिक सूचना सम्प्रेषण गर्न सूचना संयन्त्र निर्माण गर्ने पनि निर्णय पनि गरेको छ । सप्तकोशी र कञ्चनरुप नगरपालिकाका प्रभावित हुनसक्ने वडाका बासिन्दालाई सतर्क गराइएको छ ।

बैठकले बाढी प्रभावितहरूका लागि वेलका नगरपालिकाका विभिन्न स्थानलाई सुरक्षित आश्रयस्थल बनाउने पनि निर्णय गरेको छ ।

बैठकले राहत सामग्रीहरू एकद्वार प्रणालीबाट संकलन गरी सोही प्रणालीबाटै वितरण गर्ने निर्णय गरेअनुसार राहत संकलन थालेको छ । राहत वितरण गर्दा उदयपुर-सुनसरी जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा निजले तोकिएका अधिकृत, दुवै नगरपालिकाका नगरप्रमुखहरूको संयोजनमा वितरण गर्ने निर्णय बैठकले गरेको छ ।

नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले १०० थान त्रिपाल, १ थान रबरबोट, ६ थान हेल्मेट उपलब्ध गराएको छ भने खाद्यान्न खरिदमा ५० हजार रुपैयाँ सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ ।

बाढी प्रभावित क्षेत्रका केही स्थानीयले घर छाड्न नमानेकाले मानवीय क्षति हुनसक्ने भएकोले जिल्ला तथा स्थानीय प्रशासनले सबै नागरिकलाई सुरक्षित स्थलतर्फ जान अनुरोध पनि गरेको छ ।

संक्षेप

■ जोखिम न्यूनीकरणमा मन्त्रालयहरू तथा पालिकाहरूको भूमिकामाथि विमर्श

विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा लगानी र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI) विषयमा छलफल भएको छ । साउन ३ गते प्राधिकरणको सभाहलमा भएको उक्त छलफलमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा मन्त्रालयहरू तथा पालिकाहरूको भूमिकामाथि पनि चर्चा भएको थियो ।

त्यसक्रममा जाइकाको सहयोगमा संचालित काठमाडौं उपत्यकामा उत्थानशीलताका लागि विपद् जोखिम शासन सुदृढीकरण परियोजना (REKV) का सहायक प्रमुख सल्लाहकार कात्सु काटोले अवधारणा प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

विपद् जोखिमबाट बच्ने उपायहरू समेटिएका श्रव्य दृश्य सामग्रीहरूका लागि प्राधिकरणको युट्युब च्यानल

<https://www.youtube.com/c/NDRRMA>

सप्तकोशी बाढीपछि वेलकाको अवस्था

- दिलिप कुमार सिंह

२०७९ साउन १८ गते विहान ३:४५ को समयमा उदयपुर जिल्लाको वेलका नगरपालिका वडा नं. ८ स्थित सप्तकोशी नदीको लाहुरे खोचनिर सप्तकोशी नदीको पश्चिम तटबन्ध भत्कियो । तटबन्ध भत्किएपछि नदीको पानी उदयपुर जिल्लास्थित वेलका नगरपालिकाको विभिन्न वडाभित्र पसेर जनजीवन प्रभावित बनाएपछि उदयपुर र सुनसरी जिल्लास्थित नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सहितको उद्धारकर्मीहरूले सो क्षेत्रमा प्रभावितहरूको तत्कालीन उद्धार र स्थानान्तरण कार्य सम्पन्न गरे । वर्षाले नदीमा पानीको बहाव बढ्ने र घट्ने क्रम चलि नै रह्यो ।

बाढीपछिको अवस्था

मिति २०७९ साउन २३ गते देखि २०७९ साउन २९ गतेसम्म राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणका तर्फबाट स्थलगत अवलोकन गरियो । उदयपुर जिल्लाको वेलका नगरपालिका वडा नं. ३ स्थित सप्तकोशी नदीको लाहुरे खोचनिर सप्तकोशी नदीको पश्चिम तटबन्धको करिब ८०० मिटर भत्किएको र भत्किएको सो क्षेत्रबाट ग्रामीण बस्तीमा पानी पसेको देखियो ।

तटबन्ध भत्किएर नदीको पानी गाउँमा पसेपछि प्रभावितहरू मध्ये करिब २३ सयको संख्यामा स्थानीयहरूलाई सुरक्षाकर्मीहरूले उद्धार र स्थानान्तरण गरेर सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गरे । हाल उनीहरूमध्ये करिब २१९ जना साउन मसान्तसम्म वेलका नगरपालिकाले संचालन गरेको विभिन्न सेल्टरमा बसिरहेका छन् ।

नदीमा पानीको बहाव कम भएपनि तटबन्ध भत्किएको स्थानबाट पानी ग्रामीण बस्तीमा बगिरहेको छ भने तटबन्ध बाँधिएको छैन । स्थानीयहरूका अनुसार तटबन्ध भत्किएर नदी पसेको गाउँ बस्तीबाटै वि.सं. २०४५ साल अगाडि सप्तकोशी नदी बगेको थियो । यसैगरी, वेलका नगरपालिका वडा नं. २ स्थित भागलपुर गाउँ नजिक रहेको झोलुङ्गे पुल नजिक नदीले तीब्र कटान गर्दा भागलपुर गाउँ जोखिममा देखिन्छ ।

प्रभावित क्षेत्र : उदयपुर जिल्लाको वेलका नगरपालिका वडा नं. २, ३, ८ र ९ ।

उद्धारपछि हाल सुरक्षित स्थानमा बसेको परिवार : २१९ जना

राहत

विस्थापित भई वेलका नगरपालिकाले व्यवस्थापन गरेको सुरक्षित आवास (सेल्टर) मा रहेकाहरूलाई सहज जीवनयापन गर्न सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रले राहत बाँड्ने काम भइरहेको छ । वेलका न.पा.का प्रवक्ता तथा वडा नं. ३ का वडा अध्यक्ष पदम बहादुर खडकाका अनुसार राहत वितरण कार्यमा नगरपालिकाबाट एकद्वार प्रणाली अपनाइएको छ । प्रभावितहरूलाई राहतमा सहयोग गर्न वेलका नगरपालिकालाई प्रदेश नं. १ को आन्तरिक मामिला

तथा कानून मन्त्रालय, राष्ट्रिय कृषक महासंघ, उद्योग संगठन मोरङ र व्यापार संघ, सेभ द चिल्ड्रेन, रेडक्रस, लाइन्स क्लब इन्टरनेशनल लगायतका निकाय र संस्थाहरूले साथ दिएको छ । उक्त संस्थाहरूबाट खाद्यान्न र लताकपडाहरू सहयोग भएको छ ।

विरामी विस्थापितको दैनिक जाँच

बाढीबाट प्रभावित भई सुरक्षित स्थानमा बसेकाहरू अधिकांश विरामी छन् । घामपानीको समस्या, पोशनयुक्त खानेकुराको अभाव र संयुक्त बसाई लगायतका समस्याले सेल्टरमा बसेका बालबालिका, महिला र वृद्धवृद्धाहरू रुघाखोकी र ज्वरोले ग्रसित छन् ।

वेलका नगरपालिकाका सामाजिक शाखामा कार्यरत मनोविमर्शकर्ता जानुका कार्कीका अनुसार सरकारी स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध औषधीले रुघाखोकी र ज्वरो नियन्त्रण गर्ने प्रयास भइरहे पनि सफल हुन सकेको छैन ।

अरु बेला विरामी पर्दा प्रयोग गरिएको निजी संस्थाको अत्यधिक क्षमताको औषधीका कारण सरकारी स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध निःशुल्क औषधीले नियन्त्रण गर्न समस्या भएको कार्कीको भनाई छ । तर पनि स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारीबाट विरामी निगरानी र जाँच दैनिक रुपमा सेल्टर मै हुँदै आएको छ ।

सेल्टरमा सुत्केरी र बालबालिका

बाढी प्रभावितका लागि वेलका नगरपालिकाले सञ्चालन गरेको चारवटा सेल्टरमा अधिकांश बालबालिका र महिला छन् । जसमध्ये ९ जना सुत्केरी महिला सेल्टरमै बस्न बाध्य छन् ।

गाउँ फर्किने आशमा स्थानीयबासी

वेलका नगरपालिका वडा नं. ३ (भाटे पुल नजिक) बस्ने वर्ष ३५ का शिव मगर कहिले सप्तकोशी नदीमा पानी घटला र गाउँमा पसेको पानी बन्द होला भनेर आशा लिएर अरुको घरमा सुरक्षित बसिरहनु भएको छ । शिव मगरको परिवारका ६ जना आफन्तजनमा बस्दै आएका छन् । उनी लगायतका स्थानीयहरूले आफूहरू घर फर्किने आशमा रहेपनि सप्तकोशी नदीको भत्केको बाँध नबाँधिएसम्म स्थायी रुपमा सुरक्षित बास नहुने

भएकोले सरोकारबाला निकायले सप्तकोशी नदीको भत्केको तटबन्ध बाँध्नमा तत्काल पहल गर्नुपर्ने बताउँछन् ।

भत्केको बाँध रोक्ने प्रयास

उदयपुर जिल्लाको वेलका नगरपालिका वडा नं. ८ लाहुरे खोचमा सप्तकोशी नदी भत्किएपछि त्यसबाट क्षति कम गराउन वेलका नगरपालिका र स्थानीय सुरक्षाकर्मीहरूले तत्कालको अवस्थामा विभिन्न प्रयास गरे पनि सफल हुन सकेन ।

वेलका नगरपालिकाका इन्जिनियर चन्द्रकान्त सतराका अनुसार भत्केको ठाउँमा ग्राभेलको अस्थायी बाँध, कटान भइरहेको स्थानमा रुख र बाँसको अस्थायी तटबन्ध राख्ने काम गरे पनि पानीको उच्च बहाव र लगातारको वर्षाले प्रभावकारी हुन सकेन । इन्जिनियर सतराले भन्नुभयो- भत्केको तटबन्ध बाँध्ने दीर्घकालीन योजना ल्याउनुपर्छ ।

नगरपालिकाको अपेक्षा

सप्तकोशी नदीको पश्चिमपट्टिको करिब ८०० मिटर भत्केको छ । भत्केको उक्त तटबन्धलाई बाँध्न उच्चस्तरको प्राविधिक अध्ययन जरुरी देखिन्छ । वेलका नगरपालिकाका इन्जिनियर चन्द्रकान्त सतराले नगरपालिकाले समेत सो सम्बन्धमा प्राविधिक अध्ययन गरिरहे पनि उच्चस्तरको प्राविधिक अध्ययन आवश्यक रहेको बताउनुभयो ।

नगरपालिकाको अध्ययन अनुसार भत्केको स्थानको मर्मतका लागि भत्केको स्थानभन्दा करिब ५०० मिटर माथिदेखि र कोशी नदीको Bed Level को १० मिटर तलबाट तारजाली लगाउनुपर्ने र सोको लागि नगरपालिकासँग बजेट नहुने भएकोले राष्ट्रियस्तरबाट सो कार्यका लागि तत्काल पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

(सिंह राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणमा कार्यरत हुनुहुन्छ)

विपद्को तथ्य तथ्यांक

२०७९-०१-०१ देखि २०७९-०४-३१ सम्म

घटना संख्या १४२३	मृत्यु १५७	बेपत्ता ३	घाइते ३७७	प्रभावित परिवार १८०२	पशु चौपाया क्षति १३३६	घर क्षति पूर्ण ४१८	आंशिक ५७०
---------------------	---------------	--------------	--------------	-------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------

अनुमानित क्षति (रु.)

८५,०२,१७,८६०

२०७९ साउनको संक्षिप्त विवरण

२०७९-०४-०१ देखि २०७९-०४-३१ सम्म

घटना संख्या ३२४	मृत्यु ३२	बेपत्ता १	घाइते ७१	प्रभावित परिवार ३८३	पशु चौपाया क्षति २२६	घर क्षति पूर्ण ८३	आंशिक १०७
--------------------	--------------	--------------	-------------	------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------

अनुमानित क्षति (रु.)

१६,०३,३०,२००

घटना अनुसार २०७९ साउनको विवरण

२०७९-०४-०१ देखि २०७९-०४-३१ सम्म

 पहिरो घटना संख्या: ७६ मृत्यु: ११ बेपत्ता: ० घाइते: ७	 आगलागी घटना संख्या: १२० मृत्यु: ० बेपत्ता: ० घाइते: १७	 चट्याङ घटना संख्या: २६ मृत्यु: ३ बेपत्ता: ० घाइते: २७	 जनावर आतङ्क घटना संख्या: ३६ मृत्यु: ४ बेपत्ता: ० घाइते: १७
 भारी वर्षा घटना संख्या: ३६ मृत्यु: ० बेपत्ता: ० घाइते: २	 सर्पदंश घटना संख्या: ९ मृत्यु: ९ बेपत्ता: ० घाइते: ०	 बाढी घटना संख्या: १६ मृत्यु: ५ बेपत्ता: ० घाइते: १	 भूकम्प घटना संख्या: ४ मृत्यु: ० बेपत्ता: ० घाइते: ०
 डुङ्गा पल्टेर घटना संख्या: १ मृत्यु: ० बेपत्ता: १ घाइते: ०			

स्रोत: <http://www.bipadportal.gov.np/>

हरेक प्रदेशमा गुड्ने मिनी अस्पताल

जीवन बचाउने आधुनिक उपकरण, महत्वपूर्ण हेरचाह सुविधा यसमा छ । यसमा पोर्टेबल भेन्टिलेटर, बिरामी निगरानी मेशिन, सिरिन्ज पम्प, इन्फ्युजन पम्प, अक्सिजन कन्सन्ट्रक्टर, इसीजी मेशिन, अल्ट्रासाउण्ड मेशिन, सीसीटीभी क्यामेरा छन् ।

नारायण ढुंगाना/रासस

काठमाडौं । नेपालमा सामान्य खालको स्ट्रेचर, केही उपकरण भएका र मध्यम खालका बिरामीलाई ओसारपसार गर्न सक्ने एम्बुलेन्स चल्छन् । त्यही पनि भौगोलिक अवस्था, सडक जाम, सुविधा अभावले बिरामीको बीच बाटोमै मृत्यु हुने अवस्थाको सामना गरिरहनुपरेको छ ।

तर, अस्पतालमा मात्र प्राप्त हुने महत्वपूर्ण सेवा भन्टिलेटर, बिरामी निगरानी मेशिन, सिरिन्ज पम्प, इन्फ्युजन पम्प, अक्सिजन कन्सन्ट्रक्टर, इसीजी मेशिन, अल्ट्रासाउण्ड मेशिनलगायत उपकरण कुनै एउटा गाडीमा हुन्छ । त्यसभित्र एउटा होइन ६-६ ओटा सुविधायुक्त शय्या र साथमा सीसी क्यामेरा ।

मिनी अस्पतालका रूपमा रहेका ती सुविधासहितका त्यस्ता गाडी विकसित मुलुकमा प्रयोग भइरहेका छन् । तर, हाम्रो जस्तो विकासोन्मुख मुलुकमा त्यस्तो सुविधायुक्त सवारीसाधन सञ्चालन होला ? हामी धेरैलाई विश्वास लाग्न गाह्रो हुन्छ । अब भने राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले त्यस्ता सवारीसाधन नेपाल ल्याएर अविश्वसलाई विश्वासमा बदलिदिएको छ । एउटा जटिल बिरामीलाई अस्पतालले उपचार गर्ने सुविधासहितको सेवा प्राप्त हुने सवारीसाधन नेपालमा पहिलोपटक भित्रिएको हो ।

अबका विपत्तिमा ती गाडीले नेपालमा पनि सेवा थालेछन् र अकाल मृत्यु

घटाउन सहयोग गर्नेछन् । चिकित्सक नआइपुग्दा पनि टेलिमेडिसिनका रूपमा चिकित्सकलाई जोडेर उक्त गाडीभित्रै बिरामीको उपचार र निगरानी गर्नसमेत सकिने प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अनिल पोखरेलले जानकारी दिए ।

उनले उक्त गाडीलाई मिनी अस्पताल वा गुड्ने अस्पतालका रूपमा लिइएको र विपद्मा परेका मानिसको ज्यान बचाउन सहयोगी हुने विश्वास रहेको बताए । उनले यस्तो प्रकारको गाडी नेपालमा पहिलोपटक भित्रिएको दाबी पनि गरे ।

यस्ता सुविधायुक्त आठ ठूला गाडी र आठओटा 'ए क्लास'का एम्बुलेन्स सञ्चालन र व्यवस्थापनको जिम्मेवारी सशस्त्र प्रहरीले पाएको छ । सरकारले उक्त गाडी मल्टी डोनर ट्रस्ट फन्ड र विश्व बैंकको व्यवस्थापन सहयोगमा प्राप्त गरेको हो ।

मुख्यतः उक्त फन्डमा अमेरिकी सहयोग नियोग (यूएसएड), बेलायती सहयोग नियोग (एमसिडिओ), क्यानेडियन एड र स्वीस एजेन्सी फर डेभलपमेन्ट एन्ड कर्पोरेशनको पैसा परेको छ ।

गृहमन्त्री बालकृष्ण खानले शनिवार सशस्त्र प्रहरी महानिरीक्षक राजु अर्याललाई ती गाडीको साँचो हस्तान्तरण गरेका छन् । उक्त गाडीहरू हरेक प्रदेशमा एक-एक र केन्द्रमा एकओटा रहनेछ । विपत्तिमा परेका र गम्भीर घाइते भएका

मानिसलाई अस्पताल ल्याउन नसक्ने अवस्था भएमा, तत्कालै उपचार जरुरी परेमा सोही गाडीमा उपचार गर्न सकिन्छ । गाडीभित्रै ६ जनालाई सुविधायुक्त शय्यामा राखेर उपचार गर्न सकिन्छ भने केही बिरामीलाई अन्य कुर्सीमा समेत राखेर उपचार गर्न सकिने सुविधा छ ।

प्राकृतिक विपद्को चुनौती सामना गरिरहेको नेपालजस्तो मुलुकका लागि उक्त गाडीको प्रयोगले विपद्मा परेका मानिसलाई अकाल मृत्युबाट जोगाउने विश्वास गरिएको छ । नेपाल प्राकृतिक र अन्य विपद्को ठूलो जोखिममा छ । कठिन भौगोलिक अवस्थाका कारणले भूकम्प, बाढीपहिरो, डुबान, आगलागीजस्ता विपद् बल्लिरहन्छन् ।

कोभिडजस्ता ठूला महामारीको सम्भावना पनि उत्तिकै छ । सडक, हवाई र निर्माणसम्बन्धी ठूला दुर्घटना भइरहेको छ । त्यसैले जनताको जीवनरक्षाका लागि यस्ता गाडी सहयोगी हुन्छन् । सरकारसँगको सहमतिअनुसार अशोक लेल्यान्डले उक्त गाडी खरीद गरी सरकारलाई बेचेको हो । उक्त गाडीलाई विपद् सामूहिक उद्धार एम्बुलेन्सको नाम दिइएको छ ।

यसले बिरामी ओसारपसारमात्र गर्दैन, यसमा रहेको उपकरणले गाडीलाई मिनी अस्पताल वा गुड्ने अस्पताल नै बनाएको छ । डाक्टर र नर्सले बाटोमै बिरामीको उपचार र हेरचाह गरी बचाउन सक्छन् ।

जीवन बचाउने आधुनिक उपकरण,

महत्वपूर्ण हेरचाह सुविधा यसमा छ । यसमा पोर्टेबल भेन्टिलेटर, बिरामी निगरानी मेशिन, सिरिन्ज पम्प, इन्फ्युजन पम्प, अक्सिजन कन्सन्ट्रक्टर, इसीजी मेशिन, अल्ट्रासाउण्ड मेशिन, सीसीटीभी क्यामेरा छन् । उक्त गाडी एउटाको झन्डै १ करोड पर्ने बताइएको छ । ठूला घटनामा उद्धार गर्न मद्दत गर्नेछ ।

गृहमन्त्री खानले गाडी निरीक्षण गर्दै यसले जुनसुकै विपत्तिमा परेका मानिसको ज्यान जोगाउन महत्वपूर्ण योगदान गर्ने विश्वास व्यक्त गरे । शनिवारै प्राधिकरणले अपांगता भएकाहरूका लागि १५१ प्रकारका सहयोगी सामग्रीसमेत राष्ट्रिय अपांग कोषलाई हस्तान्तरण गरेको छ ।

उक्त हस्तान्तरण समारोहमा गृहमन्त्री खानले अपांगता भएकाहरूका लागि बजेट बढाउनुपर्ने आवश्यकता औल्याउँदै हरेक क्षेत्र उनीहरूका विषयमा संवेदनशील हुनुपर्नेमा जोड दिए । उनीहरूको जीवनयापनलाई कसरी सहज बनाउने भन्नेमा नै सरकारको ध्यान रहेको बताए ।

गृहसचिव टेकनारायण पाण्डेले उक्त सुविधायुक्त गाडीले मानवीय जीवनलाई संकटबाट बचाउन सहयोग गर्ने विश्वास व्यक्त गरे । उद्योग वाणिज्य महासंघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकाल उक्त गाडीलाई गुड्ने अस्पतालकै संज्ञा दिन्छन् । समारोहमा सशस्त्र प्रहरीलाई ६५ थान विपद् उद्धार सामग्रीसमेत हस्तान्तरण गरिएको थियो ।

भूकम्प प्रभावित खोटाङमा प्राविधिक सर्वेक्षण

२०७९ साउन १५ गते खोटाङको साकेला गाउँपालिकालाई केन्द्रबिन्दु बनाएर गएको भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएका संरचनाको प्रारम्भिक अध्ययन (Preliminary Damage Grade Assessment) गरिएको छ ।

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको नेतृत्वमा प्राविधिकहरुसहितको टोलीले अध्ययनका क्रममा क्षति पुगेका संरचनाको प्राविधिक सर्वेक्षणका साथै संघीय सरकार एवं स्थानीय तहका प्रतिनिधिसँग अन्तरक्रिया गरेको थियो ।

खोटाङ भूकम्पमा कुनै पनि मानवीय क्षति नभएको, कुनै ठूलो भौतिक क्षति नभएको, केही निजी घर सामान्य चर्केको अवस्थामा रहेका, पशु चौपायाको समेत क्षति नभएको पाइएको छ ।

टोलीले भूकम्पको केन्द्रबिन्दु रहेको साकेला गाउँपालिका अध्यक्ष रवि प्रकाश राईसँग स्थलगत सर्भेक्षण गरी तथ्यांक संकलनका विषयमा समन्वय गरेको थियो । त्यस्तै, हलेसी तुवाचुङ्ग नगरपालिका प्रमुख विमला राईसँग समन्वय गरी क्षतिको विवरण

लिएको थियो ।

टोलीले दिक्तेल बजारमा अवस्थित दुईवटा स्कूल भवन, रेडक्रस भवन, जिल्ला समन्वय समितिको आवास भवनका साथै वरिपरिका स्थानीयबासीका केही घरको अध्ययन गरेको छ ।

त्यसक्रममा एउटा विद्यालय, रेडक्रस भवन र धार्मिक भवन चर्किएर बस्र नमिल्ने अवस्थामा रहेको पाइएको छ ।

त्यस्तै, अध्ययन टोलीले खोटाङका प्रमुख जिल्ला अधिकारी सूर्य प्रसाद सेडाई र सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी पवित्र प्रकाश शाहसँग बैठक गरी भूकम्पपछिको अवस्थाबारे जानकारी प्राप्त गरेको छ ।

दिक्तेल मझुवागढी नगरपालिकाका प्रमुख तीर्थराज भट्टराई र वडा अध्यक्षहरूसँग टोलीले भूकम्प लगायत बाढी र पहिरोले यस वर्ष पुर्याएको क्षतिको तथ्यांक संकलनका विषयमा पनि छलफल गरेको थियो ।

इलामका तीनवटा पहिरोको प्राविधिक अध्ययन

इलामको माङ्सेबुङ्ग र रोङ गाउँपालिका तथा इलाम नगरपालिकामा गएका पहिरोहरुको प्राविधिक सहितको टोलीबाट अध्ययन भएको छ । २०७८ कार्तिकमा बेमौसमी वर्षाका कारण इलामका तीन स्थानमा गएका पहिरोको प्राविधिक अध्ययन गर्न राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण प्राधिकरणले प्राविधिक टोली परिचालन गरेको हो ।

अध्ययनका क्रममा पहिरोको प्रकार, क्षतिको मात्रा र सम्भावित अल्पीकरणका उपायहरुबारे विस्तृत अध्ययन गरिएको छ । उक्त रिपोर्टको सारांशः

पञ्चमी बजारको पहिरो

२०७८ कार्तिक २ गते भारी वर्षाले माङ्सेबुङ्ग गाउँपालिकाको चिसापानी पञ्चमी बजारमा ३ वटा पहिरोले गएको थियो । पहिरो चिसापानी बजार क्षेत्रको वडा नम्बर ६ पट्टि छ । पूर्वपट्टिको पहिरो टाकुरामा रहेका घरबाट नै सुरु भएको छ । दुईवटा पहिरोले ३ मिटर अग्लो ग्याविन पर्खाल र घरले तल्लिरहेका केही गोठ बगाएको छ । पहिरोले २९ वटा घरहरुमा ठूलो क्षति भएको छ भने केही घरपालुवा जनावरहरुलाई पहिरोले बगाएको थियो ।

पहिरोको मुख्य कारणमा छतको पानीको सही ढंगले निकास नबनाइनु देखिन्छ । यसका लागि अल्पीकरणको उपायहरु तयार गर्नुपर्ने देखिएको छ । प्रभावित स्थानीयहरु पहिरोपश्चात् अस्थायी आवासमा बस्दै गरेको छन् । उनीहरुलाई सुरक्षित ठाउँमा स्थानान्तरण गर्नुपर्ने अवस्था छ । पहाडी टाकुरको भाग साँघुरो हुने तथा भिरालोपन समेत अत्यधिक हुने हुँदा स्थिरता प्रदान गर्न आवश्यकता अनुसार ग्याविन तथा रिटेनिङ्ग पर्खाल तथा एङ्कर्स (Anchors) लगायतका संरचनाहरु निर्माण गरी टेको दिनुपर्ने हुन्छ ।

बिब्याटे पहिरो

बिब्याटे पहिरो इलाम नगरपालिकाको वडा नं ५ मा रहेको बिब्याटे बजारमा पर्छ । बजार क्षेत्रमा जम्मा हुने पानी बग्ने सानो नालीबाट पहिरो सुरु भएको देखिन्छ । नालीहरुको राम्रो व्यवस्था नहुँदा ठूलो पानी परेकोले खहरेले एउटा जिप र ५० मिटर लामो सडक खण्ड बगाएको थियो । भारी वर्षाका कारण भिरालो जमिन खोतलिँदा भूक्षय भएको थियो । अध्ययनले बिब्याटे क्षेत्रको पहिरोको व्यवस्थापन गर्नका लागि बर्खे भेल सुरक्षित रुपमा निकास हुनेगरी

ठाउँठाउँमा चेक ड्याम बनाउनुपर्ने देखाएको छ । खतरामा रहेको धार्मिक भवन जोगाउन 'रिटेनिङ्ग' पर्खाल बनाउन पनि सुझाव दिइएको छ ।

प्युरे पहिरो

रोङ गाउँपालिकाको वडा नं ४ प्युरी गाउँमा रहेको पहिरो हरेक साल वर्षातमा गडरहने खालको रहेछ । २०७३ मा पहिरोको आकार अचानक ठूलो भएको रहेछ र त्यसयता निरन्तर बढिरहेको छ भन्ने स्थानीयले जानकारी दिए । पहिरोको लम्बाई करिब २५० मिटर र चौडाई ६५० मिटर छ ।

पहिरोका कारणले हालसम्म १३ वटा घरहरु पूर्ण रुपले विस्थापित भएका छन् । सन् २०१६ बाट सुरु भएको उक्त पहिरो हालसम्म करिब २५० मिटर चौडा र ६५० मिटर लामो भएको छ । पहिरोबाट पानी बगिरहेकोले व्यवस्थापनको लागि जमिन मुनिको पानीका साथै वर्षाको पानीको उचित व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ । आवश्यक अल्पीकरण कार्य अथवा बस्ती पुनर्बासका लागि तुलनात्मक विश्लेषण जरुरी देखिन्छ ।

राष्ट्रिय विपद् बुलेटिन

२०७९ भदौ
August 2022 | ९

आपतकालीन सम्पर्क नम्बरहरू

क्र. सं.	प्रदेश	जिल्ला	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल
१	प्रदेश नं. १	भोजपुर	९८५२०१७७७७	९८५२०-१५५५५	९८५१२७२२४५
२	प्रदेश नं. १	धनकुटा	९८५२०३७७७७	०२६-५२०१५५	९८५१२७२२४६
३	प्रदेश नं. १	इलाम	९८५२६०७७७७	०२७-५२००२४	९८५१२७२२४७
४	प्रदेश नं. १	झापा	९८५२६१७७७७	०२३-४५५०८५	९८५१२७२२४८
५	प्रदेश नं. १	खोटाङ	९८५२८०७७७७	०३६-४२०१२१	९८५१२७२२४९
६	प्रदेश नं. १	मोरङ	९८५२०५७७७७	०२१-५२५३०१	९८५१२७२२३६
७	प्रदेश नं. १	ओखलढुंगा	९८५२८७७७७७	०३७-५२०१७५	०३७-५२०६४२
८	प्रदेश नं. १	पाँचथर	९८५२६२७७७७	०२४-५२०१९९	९८५१२७२२४०
९	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	९८५२०७७७७७	०२९-५६०१९९	९८५१२७२२५४
१०	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बू	९८५२८२७७७७	०३८-५२०२५०	९८५१२७२०३९
११	प्रदेश नं. १	सुनसरी	९८५२०८७७७७	०२५-५६०७२८	९८५२०६३२०१
१२	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुंग	९८५२६३७७७७	०२४-४६०१९९	९८५१२७२२४१
१३	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	९८५२०९७७७७	०२६-४२०१२९	९८५१२७२२६२
१४	प्रदेश नं. १	उदयपुर	९८५२८१७७७७	०३५-४२०१५५	९८५१२७२२७२
१५	मधेश	पर्सा	९८५५०७७७७७	०५१-५२२२५१	९८५१२७२१३२
१६	मधेश	बारा	९८५५०७७७७७	०५३-५५०३९९	९८५१२७२१५१
१७	मधेश	रौतहट	९८५५०३७७७७	०५५-५२०१७७	९८५१२७२१३०
१८	मधेश	सर्लाही	९८५४०७७७७७	०४६-५२०८६६	९८५१२७२१२९
१९	मधेश	धनुषा	९८५४०७७७७७	०४१-५२६०९९	९८५१२७२१२७
२०	मधेश	सिराहा	९८५२८३७७७७	०३३-५२०००५	९८५१२७२१२६
२१	मधेश	महोत्तरी	९८५४०२७७७७	०४४-५२०००९	९८५१२७२१२८
२२	मधेश	सप्तरी	९८५२८५७७७७	०३१-५२१६३३	९८५१२७२१४३
२३	बागमती	सिन्धुली	९८५४०६७७७७	०४७-५२०५५५	९८५१२७२६०२
२४	बागमती	रामेछाप	९८५४०५७७७७	०४८-५४००९९	९८५१२७२५६६
२५	बागमती	दोलखा	९८५४०१७७७७	०४९-४२१३३३	९८५१२७२५३७
२६	बागमती	भक्तपुर	९८५१२१७७७७	०१-६६१४८२१	९८५१२७२०६७
२७	बागमती	धादिङ	९८५१२४७७७७	०१०-५२०२७९	९८५१२७२४९१
२८	बागमती	काठमाडौँ	९८५१२०७७७७	०१-४२६१८४३	९८५१२७२०६८
२९	बागमती	काभ्रेपलान्चोक	९८५१२३७७७७	०११-४९०२३०	९८५१२७२०७५
३०	बागमती	ललितपुर	९८५१२२७७७७	०६६-५५२१२०७	९८५१२७२०६६
३१	बागमती	नुवाकोट	९८५११४७७७७	०१०-५६०३९९	९८५१२७२५३५
३२	बागमती	रसुवा	९८५१२७७७७७	०१०-५४०२००	९८५१२७२२७५
३३	बागमती	सिन्धुपाल्चोक	९८५१२५७७७७	०११-६२००८८	९८५१२७२६०२
३४	बागमती	चितवन	९८५५०१७७७७	०५६-५२०९९९	९८५१२७२१३४
३५	बागमती	मकवानपुर	९८५५०२७७७७	०५७-५२३८११	९८५१२७२५३२
३६	गण्डकी	बागलुङ	९८५७६०७७७७	०६८-५२०११९	९८५७६८७००
३७	गण्डकी	गोरखा	९८५६०५७७७७	०६४-४२०२३७	९८५१२७२२७९
३८	गण्डकी	कास्की	९८५६००७७७७	०६१-५२००३३५	९८५१२७२०८०
३९	गण्डकी	लमजुङ	९८५६०१७७७७	०६६-५२०११८	९८५१२७२६१५
४०	गण्डकी	मनाङ	९८५६०३७७७७	०६६-४४०१९९	९८५१२७२५२१
४१	गण्डकी	मुस्ताङ	९८५७६३७७७७	०६९-४४००९९	९८५१२७२४७४
४२	गण्डकी	म्याग्दी	९८५७६२७७७७	०६९-५२०२७५	९८५१२७२५९०
४३	गण्डकी	नवलपुर	९८५७०८७७७७	०७८-५४०१००	९८५१२७२५१६
४४	गण्डकी	पर्वत	९८५७६१७७७७	०६७-४२०२६२	९८५१२७२०७९
४५	गण्डकी	स्याङ्जा	९८५६०४७७७७	०६३-४२०२८४	९८५१२७२५१८
४६	गण्डकी	तनहुँ	९८५६०६७७७७	०६५-५६०१९९	९८५१२७२०९९
४७	लुम्बिनी	कपिलवस्तु	९८५७०३७७७७	०७६-५६०४६५	९८५१२७२१३७
४८	लुम्बिनी	परासी	९८५७०४७७७७	९८५७०६५५६०	९८५१२७२१३५
४९	लुम्बिनी	रूपन्देही	९८५७०७७७७७	०७१-५२०२००	९८५१२७२१४४
५०	लुम्बिनी	अर्घाखाँची	९८५७००७७७७	०७७-४२०२९९	९८५१२७२०५७
५१	लुम्बिनी	गुल्मी	९८५७०१७७७७	०७९-५२०२३०	९८५१२७२२८१
५२	लुम्बिनी	पाल्पा	९८५७०५७७७७	०७५-५२०५३६	९८५१२७२५८०
५३	लुम्बिनी	दाङ	९८५७८०७७७७	०८२-५२०९५९	९८५१२७२०८४
५४	लुम्बिनी	प्युठान	९८५७८१७७७७	०८६-४२००३६	०८६-४६०४८८
५५	लुम्बिनी	रोल्पा	९८५७८२७७७७	०८६-६८००९९	०४९-७५७८७३

बर्षा र बाढीबारे थाहा पाउन - ११५५ उद्धारका लागि मद्दत माग्न - ११४९

सुरक्षित रहौ
रोकथाम गर्ौ
नियन्त्रण गर्ौ

डेगी रोग डेगी भाईरसबाट संक्रमित एडिज जातका लामखुटेको टोकाईबाट सार्दछ । एडिज जातका लामखुटे पानी जम्मा भएको जुनसुकै भाँडोमा पनि हुर्कन सक्दछ ।

पानी राख्ने भाँडाहरू जस्तै ट्याकी, झुम, बाटा, बाल्टिन आदिलाई लामखुटे नछिर्ने गरी राम्ररी छोपेर राख्ौ । साथै पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिने नियमित सफा गर्ौ ।

कोठा भित्र लामखुटे भग्नाउने घुप बाले र लामखुटेको टोकाइबाट बच्ने मलम लगाऔ ।

पुरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाऔ ।

काम नलाग्ने र पानी भरिन सक्ने सामानहरू जस्तै बोतल, टायर, प्लास्टिकका बस्तुहरू पानी जम्न नमिल्ने गरि विसर्जन गर्नु ।

घर/विद्यालयको अर्थीरा कुना-काया, जस्तै: पर्दा पछाडी, खाटमुनि, शौचालय भित्र, डेस्क/बेच मुनि आदि जस्ता ठाउँहरूमा किटनाशक औषधि छर्कने गर्ौ ।

कतिमा हप्ताको एक पटक ऐर कुल्छ, पानी ट्याकी, फूलदान, गमलामा राखिएको प्लेटहरू राम्ररी सफा गर्ौ ।

हामी सबै मिलेर मात्र डेगी रोकथाम गर्न सक्औ ।

लामखुटेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर र विद्यालय भित्र र वरपरका पानी जम्ने सबै ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गर्ौ र लामखुटेको फुल नष्ट गर्ौ ।

सहभागितामूलक ग्रामीण पुनर्लाभ परियोजना दोस्रो चरण कार्यान्वयनपूर्व अनुगमन र अन्तरक्रिया

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणद्वारा जाइका नेपालको आर्थिक र प्राविधिक सहयोगमा संचालित नमूना सहभागितामूलक ग्रामीण पुनर्लाभ परियोजना (पीपीआरआर) अन्तर्गतका सामुदायिक पुनर्लाभ परियोजनाहरूको पहिलो चरण सम्पन्न भएको छ ।

२०७२ बैशाख १२ को भूकम्पबाट सबैभन्दा धेरै प्रभावित गोरखा र सिन्धुपाल्चोकका दुई-दुई वटा स्थानीय तहमा संचालित पहिलो चरणका क्रियाकलापको प्राधिकरणका अधिकारीहरूले साउन अन्तिम साता स्थलगत अवलोकन तथा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रियासमेत गरी अनुगमन गर्नुभयो ।

प्राधिकरणका सहसचिव रामेश्वर मरहटा र उपसचिव ध्रुव ब. खड्काले सिन्धुपाल्चोकका चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका र हेलम्बु गाउँपालिकामा संचालित केही कार्यक्रमहरूको स्थलगत अवलोकन गर्नुभयो ।

सो अवसरमा उहाँहरूले चौतारा साँगाचोकगढीका नगर प्रमुख कृष्णप्रसाद सापकोटा र उपप्रमुख सीता थापा, हेलम्बु गाउँपालिकाका अध्यक्ष निमा ग्याल्जेन शेर्पा र उपाध्यक्ष अप्सरा लम्साल, सिन्धुपाल्चोक जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख बालकृष्ण श्रेष्ठसमेत जनप्रतिनिधि तथा सम्बन्धित कर्मचारीसँग पहिलो चरणको प्रभावकारिता र दोस्रो चरणका लागि सुझावका सन्दर्भमा छलफल गर्नुभएको थियो । जनप्रतिनिधिहरूले समुदायमा ज्यादा भन्दा ज्यादा लाभ पुग्नेगरी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन सुझाव दिनुभयो ।

सहसचिव मरहटा र उपसचिव खड्काले चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. वडा नं. ५ को भालुवनमा जागरण कृषक समूहले गरेको बाख्रापालन एवं वडा नं. ११ को पोखरेवेशीमा जनप्रगति महिला कृषक समूहले गरेको तरकारी खेतीको अवलोकन गर्दै कार्यक्रमको प्रभावका बारेमा समूहका सदस्यहरूसँग अन्तरक्रिया गर्नुभएको थियो ।

त्यसैगरि, उहाँहरूले छालाका विभिन्न सामग्री निर्माणको ५० दिने तालिम लिएका हेलम्बु गा.पा. ७ पिपलडाँडाको सिर्जनशील दलित किसान समूहका सदस्यहरूसँग छलफल गर्नुभयो । पिपलडाँडाका स्थानीयलाई परम्परागत व्यवसाय छालाका बाजा, खुकुरीका खोल, झोलालगायतका सामग्री बनाउने ज्ञान र सीपलाई निखार्न र व्यवसायिक क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम उपलब्ध गराइएको हो ।

परियोजनामार्फत् चौतारा साँगाचोकगढीको वडा नम्बर ५, ७ र ११ का ६ वटा कृषक समूहलाई तरकारी खेती एवं पशुपालनमा तालिम तथा उपकरण उपलब्ध गराइएको छ । त्यसैगरि, हेलम्बुका वडा नम्बर १, ६ र ७ का चारवटा कृषक समूहलाई पर्यटन प्रबर्द्धनमा सहयोग पुग्ने विशेष स्थानीय चिनो उत्पादन, कार्पेट बुनाई तथा धातुको काममा सुधार, सुधारिएको पाहुना घर संचालन सम्बन्धी तालिम एवं दलित समुदायका लागि छालाका सामानहरूको उत्पादन तालिम र बजारीकरणमा सहयोग गरिएको छ ।

त्यसैगरि, प्राधिकरणका उपसचिवद्वय ध्रुव ब. खड्का र हिरादेवी पौडेलले गोरखाको पालुङटार नगरपालिका र बारपाक-सुलिकोट गाउँपालिकामा परियोजनाअन्तर्गत संचालित कार्यक्रमहरूमध्ये पालुङटारका वडा नं. ६ र ७ मा संचालित बंगुर तथा बाख्रा पालन एवं केरा खेती तथा बारपाक-सुलिकोटका वडा नं. १ र २ मा पर्यटन प्रबर्द्धनमा सहयोग पुग्ने स्थानीय चिनो उत्पादन तथा दोस्रो चरणका लागि प्रस्तावित सुधारिएको आरनलगायतका कार्यक्रमको स्थलगत अवलोकन र अन्तरक्रिया गर्नुभयो ।

त्यसक्रममा उहाँहरूले पालुङटार नगरपालिकाका प्रमुख विवश चिन्तन, उपप्रमुख वन्दना पाण्डे, जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख मोहन बहादुर थापा मगर र उपप्रमुख लिला परियारसमेतका जनप्रतिनिधि तथा सम्बद्ध कर्मचारीहरूसँग पनि पहिला चरणको

प्रभावकारिता र दोस्रो चरण कार्यान्वयन सम्बन्धमा छलफल गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा जनप्रतिनिधिहरूले कार्यक्रमको दायरा विस्तार गर्न र समुदायमा पुग्ने लगानी बढाउन सुझाव दिनुभयो ।

गोरखाको पालुङटारका वडा नं. ६ र ७ मा ६ वटा कृषक समूहलाई बंगुर तथा बाख्रा पालनमा आर्थिक र प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिएको थियो भने बारपाक-सुलिकोटका १ र २ नं. वडाका दुईवटा समूहलाई पर्यटनसम्बन्धी तालिम उपलब्ध गराइएको थियो ।

स्थलगत अन्तरक्रिया र स्थानीय तहका पदाधिकारीसँगको छलफलमा पीपीआरआर परियोजनाकी प्रमुख सल्लाहकार नानाको चुकाहारा, जीविकोपार्जन पुनर्लाभ विज्ञ मियुकी चुसुजी, राष्ट्रिय संयोजक राजमुकुट भुसाल पनि सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणसँगको सहमतिअनुसार जाइकाको सहयोगमा भूकम्पबाट सबैभन्दा धेरै प्रभावित गोरखा र सिन्धुपाल्चोकका चारवटा स्थानीय तहको समन्वय र स्थानीय समुदायको नेतृत्वमा साना स्तरको जीविकोपार्जन पुनर्लाभ पहलहरूको नमूना कार्यक्रम सहभागितामूलक ग्रामीण पुनर्लाभ परियोजनाहरू सुरु गरेको थियो ।

सन् २०१९ मा राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणसँग सम्झौता भएको तर कोभिडका कारण गत वर्षबाट सुरु भएको कार्यक्रम चालु आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म चल्नेछ । राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको अवधि सम्पन्न भएपछि यो परियोजनालाई समन्वय, सहजीकरण र अनुगमन राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले गर्दै अएको छ ।

सामुदायिक पुनर्लाभ परियोजनाहरू (CRPs) संचालनका क्रममा समुदायको विपद् जोखिम सम्बन्धी बुझाई अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमलाई पनि समावेश गरिएको छ ।

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
सिंहदरबार, काठमाडौं

सम्पर्क: